

som nu en Gang Forholdene ere, efter at Kreditforeningerne i ret stor Udstrækning ere komne ind paa at søge at afhænde deres Obligationer paa Udlandets Marked, synes jeg, man har Lov til at sige, at det er opportunt at gaa til gennem Oprettelse af en Hypotekbank at skaffe dem, der nu en Gang skulle gøre Laan og gøre det gennem vore Kreditforeninger, saa høj en Kurs som muligt for de Obligationer, de faa, og hvoraf de jo skulle skaffe sig Fyldest for det Laan, som de have optaget.

Men foruden dette, som altsaa er den vigtigste Side ved Hypotekbankens Virksomhed, at den giver Adgang til at faa en bedre Kurs, en højere Betaling for Kreditforeningsobligationerne, synes jeg ogsaa, der er al Grund til at fremhæve — og navnlig fra min Side, fordi det har min specielle Kærlighed —, at man her faar en Løsning paa Spørgsmaalet om Tiendebanken eller Tiendeaflysningssagen, som i alt Fald jeg er særdeles vel tilfreds med. Efter den bestaaende Tiendeaflysningslov staaer det jo, naar Tiendeaflysningen træder i Kraft, Finansministeren frit for, om han vil optage et Laan eller oprette en Tiendebank, hvorigenennem Tiendeaflysningen finder Sted. Jeg har, naar jeg har talt om Tiendeaflysningen, ikke lagt noget Skjul paa, og gør det heller ikke nu, at jeg altid har næret overordentlig stor Betænkkelighed ved, at Løsningen af dette Spørgsmaal skulde blive den, at man gik til at optage et stort Laan til Aflysningen af Tienden. Hvilke Kalamiteter det kunde forvolde paa Pengemarkedet og derigen- nem paa en Masse Forhold herhjemme, at man paa een Gang fik en saadan Masse Penge her ind i Landet, som man vilde faa, hvis man optog et saadant Statslaan, at hele Betalingen for Tienden kunde ske paa een Gang og med rede Penge, det kan man vistnok let danne sig et Skøn over, uden at det er muligt at sige, hvori disse Kalamiteter ville bestaa. De fleste ville temmelig sikkert indrømme, at det vil være for risikabelt. Jeg har for saa vidt ikke haft saa stor Ængstelighed ved denne Bestemmelse, thi jeg tror, at de fleste Finansministre ville betænke sig meget, inden de gik hen og optog et saadant Laan. Paa den anden Side maa det indrømmes, at Optagelsen af et Statslaan til Tiendeaflysning vilde være en billigere Form for Tiendeaflysningen, navnlig billigere for Statskassen — og det er ud fra dette Synspunkt, jeg i Øjeblikket ser Sagen —, saa at der kunde ligge en vis Fristelse til

at løse Spørgsmaalet paa denne Maade. Jeg er derfor meget tilfreds med, at man her finder en Form, hvorefter for det første Tiendebanken paa en Maade kommer ind under Hypotekbanken, idet den faar samme Styrelse som denne, og hvorefter der dernæst ikke er Fare for, at de mange Tiendeobligationer, som selvfølgelig ville komme i Handelen i det Øjeblik, der udstedes Tiendeobligationer til Aflysning af samtlige de Tiender, der skulle afløses, komme til i nogen nævneværdig Grad at influere paa Pengemarkedet, idet den Afdeling af Hypotekbanken, som skal have Tiendeobligationerne, altid vil være i Stand til at regulere Købet af Tiendeobligationer, saaledes at det ikke vil kunne faa nogen uheldig Indflydelse paa Pengemarkedet.

Ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om Statens Udlaansvirksomhed finder jeg, at der her bydes en Udvej til at faa en bedre Ordning. I den Forbindelse kan nævnes det Lovforslag — jeg haaber, jeg har Lov til at nævne det, jeg skal ikke komme ind paa i øvrigt at omtale det — som staaer opført under Nr. 4 paa Dagsordenen: Forslag til Lov om Ændringer i Bestemmelserne om Udredelse af Statslaan til Jordlodder for Landarbejdere. Da vi i sin Tid vedtog den Bestemmelse, som nu findes i Loven om Jordlodder til Landarbejdere, hvorefter Kreditforeningerne skulde overtage en vis Part af Laanene, var jeg en af dem, der vare herimod, navnlig fordi det jo var en Udgift af ikke ringe Størrelse for Statskassen, uden at nogen fik Fordel deraf. Havde det været saaledes, at det var en Udgift for Statskassen, som bevirkede, at de vedkommende Laantagere bleve bedre situerede, skulde jeg saa sandt ikke have noget derimod; men denne Ordning medfører, at Statskassen aarlig kommer til at udrede $\frac{1}{2}$ pCt. til Kreditforeningerne i Form af Administration osv., uden at det kommer de Husmænd til gode, som skulle have Laanene. Jeg er derfor særdeles tilfreds med, at der nu stilles i Udsigt en Ordning, hvorved Laanene kunne udredes af Statskassen, men igennem Hypotekbanken anbringes saaledes, at det i Virkeligheden ikke medfører nogen Udgift for Statskassen og skaffer denne den Fordel, som det er, at Laanene blive omsatte gennem Hypotekbanken.

Med Hensyn til de enkelte Paragrafer har jeg egentlig ikke mange Bemærkninger at gøre. Jeg kunde fristes til at gøre opmærksom paa det folkelige, om jeg saa maa sige, der er i § 1, at man